

Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium
info@mkm.ee

Teie: 04.06.2026 nr 13-3/2005-1

Meie: 03.07.2026 nr 13-1/26-1030

Kooskõlastuse andmine eriplaneeringule (Liivi lahe meretuulepargi elektriühenduse riigi eriplaneeringu ja KSH aruande eelnõu)

Esitasite 04.06.2026 kirjaga nr 13-3/2005-1 Eesti Geoloogiateenistusele kooskõlastamiseks riigi eriplaneeringu **Liivi lahe meretuulepargi elektriühenduse riigi eriplaneering ja KSH aruande eelnõud** (edaspidi planeering). Planeeringuala, mille piires sobivat elektriühenduse trassikoridori otsiti, hõlmas ligikaudu 5400 km² ning ulatus Liivi ja Pärnu lahele ning maismaal Häädemeeste, Tori, Kihnu ja Saarde valda ning Pärnu linna.

Planeering on algatatud Vabariigi Valitsuse 04.08.2022 korraldusega nr 203. Planeeringu eesmärk on kavandada Liivi lahe meretuulepargi elektriühendus maismaa põhivõrguga ning kavandada selleks vajalikud ehitised nagu õhuliinid, maakaabelliinid, veekaabelliinid, trafoalajaamad ning muud elektrienergia ülekandeliiniga seotud rajatised.

Planeerimisseaduse (edaspidi PlanS) § 37 lõike 1 kohaselt esitatakse Riigi eriplaneeringu asukoha eelvaliku otsuse eelnõu koos keskkonnamõju strateegilise hindamise esimese etapi aruandega kooskõlastamiseks käesoleva seaduse § 31 lõikes 1 nimetatud asutustele ning teavitatakse § 31 lõikes 2 nimetatud isikuid ja asutusi võimalusest esitada riigi eriplaneeringu asukoha eelvaliku otsuse eelnõu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise esimese etapi aruande kohta arvamust.

Maapõueseaduse (edaspidi MaaPS) § 15 lõike 7 alusel kui planeeritaval maa-alal asub maardla või selle osa, kooskõlastatakse maakonnaplaneering, üldplaneering, detailplaneering ja riigi või kohaliku omavalitsuse eriplaneering PlanS-s sätestatud korras Kliimaministeeriumi või kliimaministri volitusel riigiasutusega, kelle ülesanne on tagada riigi geoloogiaalane pädevus.

Kliimaministri 14.12.2024 käskkirjaga nr 1-2/24/507 „Volitus Eesti Geoloogiateenistusele maapõue seisundit ja kasutamist mõjutavaks tegevuseks loa andmiseks ja planeeringute kooskõlastamiseks“ on Eesti Geoloogiateenistusele antud volitus kooskõlastada planeeringuid, kui planeeritav maa-ala asub maavarade registris oleval maardlal või selle osal.

MaaPS § 14 lõike 2 alusel, võib lubada maapõue seisundit ja kasutamist mõjutavat tegevust üksnes juhul, kui kavandatav tegevus:

- 1) ei halvenda maavara kaevandamisväärsena säilimise või maavarale juurdepääsu olemasolevat olukorda;
- 2) halvendab maavarale juurdepääsu olemasolevat olukorda, kuid tegevus ei ole püsiva iseloomuga või

3) halvendab maavara kaevandamisväärsena säilimise või maavarale juurdepääsu olemasolevat olukorda, kuid tegemist on ülekaaluka avaliku huviga ehitisega, sealhulgas tehnovõrgu, rajatise või ehitusseadustiku tähenduses riigikaitselise ehitise ehitamisega, mille jaoks ei ole mõistlikku alternatiivset asukohta, või tegemist on elektrituruseaduse tähenduses taastuvat energiaallikat kasutava elektrienergia tootmiseseadme ja seonduva taristu ehitamisega.

Planeeritav ala hõlmab endas täielikult mitmeid maavaradega seotud kitsendusi, kuid planeeritaval trassikoridoril on vaid üksikud kattuvused. Õhuliini trassikoridori kattub kahe liivamaardlaga (Urissaare ja Nepste) ning ühe maavara levialaga.

Kattuva Aruoja-Kiusumetsa liivalasundi leviala puhul on tegemist geoloogilise kaardistamise või maavarade otsingu käigus välja eraldatud piirkonnaga, kus võib eeldada maavaravaru olemasolu. Leviala ei ole kantud maavarade registrisse ning sealne võimalik varu ei ole arvele võetud maardlana. Trassilõik kattub suures osas ka kehtiva üldgeoloogilise uurimistöö loaga „Rapla- ja Pärnumaa maavarade teemaplaneeringu uuringuruum“ (YGUL/522251, Eesti Geoloogiateenistus). Mainitud leviala ning üldgeoloogilise uurimistöö luba ei sea täiendavaid piiranguid planeeringu lahendusele.

Arvele võetud maavarade osas on planeeringu alal järgnevad kattuvused:

1. Urissaare külas kattub õhuliini trassikoridor Urissaare V liivakarjääri (KL-516293, Niidu Ladu OÜ) põhjaservaga Merenäki maaüksusel u 0,3 ha suurusel alal. Kattuv alal asub Urissaare liivamaardla (reg. kaart nr 89) ehitusliiva aktiivse tarbevaru plokk 6.
2. Nepste külas kattub trassikoridor Rooste maaüksusel paikneva Nepste IV liivakarjääriga (L.MK/334117; OÜ Tambira) ligikaudu 0,094 ha suurusel alal, mis on pindalalt vähem kui 1% kogu mäeeraldisest. Kattuv alal asub Nepste liivamaardla (reg. kaart nr 951) ehitusliiva aktiivse tarbevaru plokk 12.
3. Nepste külas Laiksaare metskond 2 maaüksusel läbib trassikoridor taotletavat Nepste V liivakarjääri mäeeraldist (taotlejaks on AS TREV-2 Grupp). Trassikoridor kattub Nepste liivamaardla (reg. kaart nr 951) ehitusliiva aktiivse tarbevaru plokiga 23 ning täiteliiva aktiivse tarbevaru plokkidega 21, 22 ja 24.

Planeeringus väljatoodud kattuvused kehtivad käesolevalt planeeritud trassi asupaiga puhul. Trassi nihetusruumi koridoris liigutades võib kattuvus kohati suurened. EGT juhib ka tähelepanu, et kuigi eelduste kohaselt on oodata karjääride ammendumist loale märgitud ajaks võib tulla ette vajadus luba pikendada. Liivakarjääride puhul tohib seda teha MaaPS-s ettenähtud korras kuni 15 aastat.

Eeltoodust lähtuvalt tuleks kavandatava õhuliini alal, millel on kattumus Urissaare liivamaardla ja Nepste liivamaardlaga, enne õhuliini rajamist maavara ressursikasutuse otstarbekuse kohaselt maavara välja kaevata.

KSH seletuskiri toob ka välja, et kavandatava tegevuse elluviimisega kaasneb vajadus ehitusmaavarade järele, mistõttu avaldub mõju maavaradele läbi nende kasutamise. Kasutatavate ehitusmaavarade kogused ei ole REPi koostamise hetkel teada, kuid eeldatavasti kasutatakse neid eesmärgipäraselt, vastavalt vajadusele.

Kokkuvõtvalt kavandatakse eriplaneeringu lahendusega seada maavaradest tulenevalt järgnevad leevendavad tingimused:

- kavandatava õhuliini alal, mis kattub Urissaare liivamaardlas asuva Urissaare V liivakarjääri põhjaservaga, tuleb võimaldada enne õhuliini ehitustööde algust maavara välja kaevandamine. Selleks tuleb koostöös kaevandajaga üle vaadata mäetööde plaan ning võimalusel kaevandada maavara esmajärjekorras liinialuselt alalt;
- tagada koostöös kaevandajaga tingimused, mis võimaldavad Nepste IV liivakarjäärist maavara kaevandada enne õhuliini ehitustööde algust ning korrastustööde puhul arvestada liini rajamisega, et vältida olukorda, kus liini ehitamine kahjustab või muudab korrastatud ala;
- tagada koostöös kaevandajaga tingimused, mis võimaldavat taotletavast Nepste V liivakarjäärist maavara kaevandada enne õhuliini ehitustööde algust ning korrastustööde kavandamisel arvestada õhuliini rajamisega. Kavandatava õhuliini mastide asukohad tuleb õhuliini ehitusprojektis taotletava Nepste V liivakarjääri alal paigutada väljaspoole kaevandamisjärgselt tekkivat veekogu;
- Juhul, kui peale käesoleva REPi kehtestamist tehakse eelnimetatud karjäärade kaevandamislubades muudatusi või taotletakse lubade pikendamist (sh Nepste V liivakarjääri loa andmise otsuse tegemisel), siis arvestada REPi kehtivusega ning lisada loa tingimustesse, et maavara kaevandada esmajärjekorras liinialuselt alalt ning korrastustööde puhul arvestada liini rajamisega, et elektriühenduse rajamine ja maavarade kaevandamine teineteist ei takistaks;
- Metsisele avalduvate kumulatiivsete mõjude leevendamiseks on vajalik piirata Nepste-Massiaru metsise ökodukti läheduses paiknevate liivakarjäärade (Urissaare IV ja Urissaare V ning ka Urissaare II, kui kaevandamine pole elektriühenduse rajamise ajaks lõppenud) tööaega metsiste aktiivsema liikumisega kuudel (märts, september ja oktoober) hämaral ajal, mil toimub metsiste liikumine. Karjäärade tööaeg (liiva kaevandamise ja väljaveo aeg) tuleb nimetatud kuudel piirata ajavahemikuga kl 8.00-18.00. Meedet tuleb rakendada juhul kui peale käesoleva REPi kehtestamist tehakse eelnimetatud karjäärade kaevandamislubades muudatusi või taotletakse lubade pikendamist.

Planeeringu KSH seletuskirjas on analüüsitud ka planeeringu mõju teistele trassikoridori lähedusse jäävatele karjääridele. Olulist mõju ei tuvastatud.

KSH mõju hindamise aruande lisa 2 on selgitatud, et kuna trassikoridori alternatiivide võrdluses lõplikku valikusse jäänud trassikoridor läbis maardlaid vaid lõigus, kus alternatiive ei ole, siis maardlate osas alternatiivide võrdlust ei teostatud.

EGT leiab, et planeeringu Liivi lahe meretuulepargi elektriühenduse riigi eriplaneeringu ja KSH aruande eelnõu lahendus võib halvendada maavara kaevandamisväärsena säilimise või maavarale juurdepääsu olemasolevat olukorda Urissaare V liivakarjääri, Nepste IV liivakarjääri ning taotletava Nepste V liivakarjääri alal. EGT on seisukohal, et planeeringu lahendusega määratud mõju leevendavad tingimused (sh koostöö kaevandajatega) on asjakohased ning nende rakendamisel on võimalik mõju leevendada.

Eesti Geoloogiateenistus nõustub merel Liivi ja Pärnu lahe ning maismaal Hädemeeste, Tori, Kihnu ja Saarde valda ning Pärnu linna piires asuva Liivi lahe meretuulepargi elektriühenduse riigi eriplaneeringu ja KSH aruande eelnõu lahendusega.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Mihkel Annusver

Maavarade registri spetsialist osakonna juhataja ülesannetes

5331 7112   Mihkel.Annusver@egt.ee

Teadmiseks: Niidu Ladu OÜ; OÜ Tambira ja AS TREV-2 Grupp